

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 15Csp/106/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317205065
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Donič
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2019:8317205065.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudcom JUDr. Vladimírom Doničom v spore žalobcu: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, práv. zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s.r.o., IČO: 50 361 368, Martinčekova 13, 821 01 Bratislava, proti žalovanému: M. I.C., G.. XX.X.XXXX, C. X, XXX XX A., práv. zast. Mgr. Michal Gargulák, Kpt. Nálepku 8, 071 01 Michalovce, v konaní o zaplatenie 878,39 eur s prísl., takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Súd **p r i z n á v a** žalovanému náhradu trov konania vo vzťahu k žalobcovi v rozsahu 100% s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou došlou súdu dňa 18.4.2017 sa pôvodný žalobca Poštová banka, a.s. domáhal zaplatenia 878,39 eur so zmluvnými úrokmi a úrokmi z omeškania vyčíslené ku dňu 1.3.2017 vo výške 644,47 eur, úrokmi zo zostatku nesplatennej istiny, t.j. zo sumy 878,39 eur, vo výške 25,50% p.a. zo sumy 878,39 eur, odo dňa 2.3.2017 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 5,25% ročne zo sumy 878,39 eur odo dňa 2.3.2017 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu odôvodil tým, že dňa 25.9.2012 bola uzavretá zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky a Obchodné podmienky pre úver. Na základe Zmluvy bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1000,- eur a k čerpaniu došlo dňa 26.9.2012. Vrátiť ho mal v splátkach po 30,62 eur mesačne od 14.10.2012 s termínom konečnej splatnosti úveru do 14.9.2018. V mesačnej splátke úveru je zahrnuté aj poistné 2,62 eur. V dobe od uzatvorenia zmluvy po vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru žalovaný splatil záväzok len čiastočne, pričom jednotlivé platby a spôsob ich započítania sú uvedené v časti „Zaplatené splátky“ listiny „Aktuálny stav úveru“ vyhotovenej ku dňu 1.3.2017. Žalobca zaslal žalovanému upozornenie pred zosplatením úveru s dlhom vo výške 175,96 eur (140 eur omeškané splátky a 35,96 eur poplatok). Potom žalobca pristúpil k zosplateniu úveru výzvou zo dňa 4.4.2014. Uplatnil si aj úroky z omeškania.

3. Žalovaný navrhol žalobu zamietnuť a uplatnil si trovy konania.

4. Na základe návrhu a zmluvy o postúpení pohľadávok súd rozhodol uznesením dňa 13.12.2017 č.k. 15Csp/106/2017-77 o pripustení zmeny strany sporu na strane žalobcu z pôvodného žalobcu Poštová banka, a.s. na súčasného žalobcu BENCONT COLLECTION, a.s.

5. Súd v tomto konaní vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby a jeho prílohami, a to zmluvou o úvere, všeobecnými obchodnými podmienkami, aktuálnym stavom úveru, výzvou na úhradu dlžnej sumy, výzvou na splatenie dlžnej časti úveru, predpisom splátok, sadzovníkom poplatkov, vyjadrením žalovaného a zistil tento skutkový stav.

6. Pôvodný žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o úvere dňa 26.9.2012, v ktorej si dohodli výšku úveru 1000,- eur, splátky v počte 72 vo výške 30,62 eur, s dátumom konečnej splatnosti 14.9.2018, s úrokovou sadzbou 25,50%, s priem. RPMN 27,07%.

7. Dňa 4.4.2014 vyzval pôvodný žalobca žalovaného výzvou na zaplatenie dlhu a oznámil mu, že dňa 4.4.2014 sa stala úverová pohľadávka k 4.4.2014 predčasne splatnou v celom rozsahu.

8. Dňa 10.11.2017 došlo súdu vyjadrenie žalovaného, v ktorom uviedol, že písomnosti prevzala matka, keďže pracuje v zahraničí. Bránil sa v ňom ako spotrebiteľ a zmluvu považoval za spotrebiteľskú. Podľa neho zmluva obsahuje viacero neprijateľných podmienok, pre ktoré sa považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. V zmluve chýbajú aj predpoklady RPMN. Upozornil na to, že spoločnosť Poštová banka, a.s. ho vyzvala na zaplatenie 878,39 eur a spoločnosť BENCONT COLLECTION, a.s. na zaplatenie sumy 1789,98 eur. V podaní zo dňa 14.1.2018 právny zástupca žalobcu uviedol, že nedisponuje listinnými dôkazmi o tom, že koľko uhradil žalobcovi resp. pôvodnému žalobcovi, ale nemá výhrady k výške uhradený súm uvedených žalobcom, no nesúhlasí so započítaním jednotlivých súm a majú byť podľa neho započítané na istinu.

9. Na to žalobca reagoval podaním zo dňa 13.3.2018, kde uviedol rozsudok Súdneho dvora sp. zn. C-42/15 ohľadom výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a poplatkov. Smernica 2008/48 nestanovuje povinnosť zahrnúť do zmluvy o úvere takýto výpis vo forme amortizačnej tabuľky. Upozornil na rozhodnutia súdov. Na základe toho nepovažuje zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov. Premlčacia doba začala plynúť 21.4.2014 a nie 4.4.2014. Podľa jeho tvrdenia premlčacia doba začala plynúť nie 4.4.2014, ale až dňa 21.4.2014. K premlčaniu by došlo až 22.4.2017.

10. Súd rozhodol rozsudkom dňa 15.3.2018 č.k. 15Csp/106/2018-100 tak, že žalobu zamietol kvôli premlčanému nároku a priznal trovy žalovanému. Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie, o ktorom Krajský súd v Prešove ako súd odvolací rozhodol tak, že napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie uznesením zo dňa 12.2.2019 sp. zn. 9Co/177/2018.

11. Podľa ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

12. Podľa § 52 ods. 1 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods.2 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

14. Podľa § 53 ods. 1 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

15. Podľa § 53 ods. 2 OZ účinného v čase uzatvorenia zmluvy; za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

16. Podľa § 1 ods. 2 zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov; spotrebiteľským úverom na

účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

17. Z preukázaných dokladov mal súd za preukázané, že došlo k uzavretiu zmluvy o úvere dňa 25.9.2012 medzi pôvodcom žalobcu Poštová banka, a.s. a žalovaným. Svojím charakterom ide zároveň o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. ust. OZ. Zároveň na obsah uzavretej zmluvy, povahu jej účastníkov (žalovaný vystupoval v zmluve ako fyzická osoba zabezpečujúca svoje potreby, teda spotrebiteľ, kým žalobca konal v predmete svojho podnikania, teda ako dodávateľ), výšku úveru a práv a povinností jednotlivých strán je zrejmé, že ide o spotrebiteľskú zmluvu a táto spĺňa podmienky spotrebiteľského úveru.

18. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného dňa 17.3.2014 výzvou na splatenie dlžnej časti úveru. V nej uviedol, že ku dňu 17.3.2014 je pohľadávka banky vyplývajúca zo Zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 175,96 eur, pozostávajúcej z omeškanej splátky vo výške 140,- eur, poplatkov 35,96 eur a poisťné 0,- eur.

19. Nakoľko žalovaný dlžnú sumu v tejto lehote neuhradil, právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému listom predčasné splatenie dlžnej časti úveru výzvou zo dňa 4.4.2014, v ktorej bolo uvedené, že v lehote 10 kalendárnych dní od doručenia výzvy ho vyzval na úhradu dlhu.

20. Podľa ustanovenia § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

21. Podľa ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

22. Podľa ustanovenia § 103 Občianskeho zákonníka, ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky.

23. Nakoľko sa pohľadávka stala splatnou v celom rozsahu dňa 4.4.2014, prvým dňom, kedy mohol veriteľ prvýkrát uplatniť svoju pohľadávku na súde v zmysle § 103 Občianskeho zákonníka je 5.4.2014, týmto dňom začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 5.4.2017. Keďže žaloba bola podaná na súde až dňa 18.4.2017, teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby, je nárok žalobcu na zaplatenie žalovanej sumy v celom rozsahu premlčaný.

24. Právny predchodca žalobcu nemal povinnosť poskytnúť žalovanému žiadnu ďalšiu dodatočnú lehotu na plnenie a svoju pohľadávku mohol uplatniť na súde už dňa 5.4.2017. Je len na zodpovednosti žalobcu, prečo vyčkával s podaním žaloby viac ako tri roky od zosplatenia, mal dostatočný časový priestor na podanie žaloby počas tejto trojročnej doby mohol kedykoľvek podať žalobu, avšak túto podal až po uplynutí trojročnej premlčacej doby.

25. Ak čas splnenia dlhu (záväzku) nebol účastníkmi dohodnutý, ani inak stanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník podľa ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal; veriteľ mohol svoje právo vykonať vtedy, keď mohol (z objektívneho, nie subjektívneho hľadiska) požiadať o plnenie dlhu, t.j. hneď ako dlh vznikol, takže začiatok plynutia premlčacej doby tu nastáva nasledujúci deň po vzniku právneho vzťahu zo zmluvy o pôžičke, pri ktorej nebola dohodnutá splatnosť predmetu pôžičky. Rozsudok NS SR z 24. júna 2003, sp. zn. 1 Cdo 25/03, zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky R 91/2004.

26. Súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 174/2016 zo dňa 10.11.2016: „Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej

vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené plniť svoje povinnosti. Zásada hospodárnosti konania vedie konajúci súd k tomu, aby prednostne posúdil v konaní vznesenú námietku premlčania vzhľadom na to, že v prípade jej oprávnenosti takýto postup vedie k rýchlemu vydaniu rozhodnutia vo veci samej, bez potreby vykonávania ďalších dôkazov (viď R 29/1983 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 82/2009, 1 Cdo 43/2009, 2 Cdo 194/2011, 3 Cdo 231/2009, 3 Cdo 187/2013, 7 Cdo 305/2014).

27. Premlčacou dobou sa rozumie časový úsek, v ktorom musí byť právo vykonané, inak môžu nastať účinky premlčania podľa § 100 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba je ustanovená konkrétnym časovým úsekom, ktorý má určený začiatok plynutia. Dĺžku premlčacej doby určuje zákon. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka upravuje trojročnú všeobecnú premlčaciu dobu.

28. Občiansky zákonník stanovuje objektívny začiatok plynutia premlčacej doby. Trojročná premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Za tento deň sa všeobecne považuje deň, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde, teda len čo mohla byť dôvodne podaná žaloba na súd (*actio nata*). Ide o objektívnu možnosť vykonať právo bez zreteľa na to, či oprávnená osoba (veriteľ) by mohol právo subjektívne vykonať alebo nie, t.j. či oprávnený subjektívne vedel alebo nevedel o svojom práve.

29. Zmluvné strany sa nie vždy dohodnú na splatnosti záväzku. Okamih splatnosti práva na plnenie má pritom rozhodujúci význam predovšetkým pre posúdenie, či a kedy nastáva *actio nata*, pre začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby (viď § 101 Občianskeho zákonníka) a pre začiatok omeškania dlžníka (§ 517 Občianskeho zákonníka).

30. Už v judikáte R 28/1984 bol prijatý záver, podľa ktorého „ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu“.

31. Na tomto závere sa ustálila aj neskoršia súdna prax [viď napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 25/2003, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) ako judikát R 91/2004] zotrvávajúca na tom, že ak doba plnenia nie je určená zákonom, rozhodnutím alebo zmluvou, splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o plnenie (§ 563 Občianskeho zákonníka). Dlžník je v takom prípade povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo bol veriteľom požiadaný o jeho splnenie. Ak má veriteľ možnosť sám vyvolať splatnosť dlhu, má právo aj vykonať svoje právo vyplývajúce zo záväzku. Pre účely premlčania je preto významný prvý objektívny okamih, kedy tak môže urobiť a požiadať o plnenie. Rozhodujúcim je preto bezpochyby deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol.

32. Uvedený právny názor bol zastávaný už v staršej právnej teórii (porovnaj napríklad publikáciu Štefan Luby: Slovenské všeobecné súkromné právo. 1 zväzok, Bratislava: Knižnica Právnickej jednoty 1941, str. 386, v ktorej sa uvádza, že plynutie času pri premlčaní začína v prípade relatívnych právnych nárokov, t.j. aj práva obligračného vtedy, ak sa stali splniteľnými, t.j. *actio nata*; „ak ale splatnosť závisí od vypovedania pohľadávky veriteľom, potom začne premlčanie od okamžiku vzniku pohľadávky“; obdobne viď publikáciu Štefan Luby: Občianskoprávny nárok, Bratislava: Právnické štúdie 1958, str. 270). Identický právny názor sa prezentuje aj v novej právnej teórii (porovnaj napríklad Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký Komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 498).

33. Na rovnakom právnom názore spočívajú aj viaceré rozhodnutia najvyššieho (okrem sp. zn. 1 Cdo 25/2003 viď sp. zn. 1 Cdo 148/2004 a sp. zn. 4 Cdo 66/2006), ale tiež krajských súdov Slovenskej republiky (viď napríklad sp. zn. 5 Co 3/2015 Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 19 Co 133/2012 Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 16 Co 667/2013 Krajského súdu v Banskej Bystrici a sp. zn. 10 Co 174/2013 Krajského súdu v Žiline).

34. Z hľadiska právnej komparatistiky a identity (dávnej) alebo blízkosti (niekdajšej) právnej úpravy v Českej republike dovolací súd poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Cdo 3881/2009, v ktorom konštatoval, že „akokoľvek možno aj v neskoršej dobe (po prijatí R 28/1984) vysledovať v literatúre výhrady k riešeniu zvolenému v R 28/1984 (porovnaj napríklad

Eliáš, K. a kolektív: Občianský zákoník. Veľký akademický komentár, Linde Praha, a. s., Praha 2008, str. 422), veľký senát Najvyššieho súdu uvádza, že pri nezmenenej podstate stretu názorov na danú tému nie je daný dôvod na zmenu záverov obsiahnutých v R 28/1984“.

35. Opačný názor na posudzovanú otázku plynutia premlčacej doby pri neexistencii dohody o splatnosti dlhu zaujal najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 146/2008.

36. V označenom rozhodnutí sa najvyšší súd odklonil od právneho názoru vyjadreného v judikáte R 28/84. Senát, ktorý rozhodnutie vydal, pripomenul, že „išlo o otázku spornú už od prijatia zákona č. 141/1950 Sb. (tzv. stredného občianskeho zákonníka)“, pričom argumentácia v predmetnom judikáte sa „obmedzila len na konštatovanie záveru, že možnosť daná veriteľovi vyvolať splatnosť záväzku nesie so sebou súčasne aj právo veriteľa vymáhať splnenie záväzku, teda možnosť svoje právo aj vykonať, pričom prvá objektívna možnosť výkonu práva je daná okamihom, keď veriteľ najskôr mohol o splnenie požiadať. Interpretácia, že možnosť veriteľa vyvolať splatnosť záväzku znamená aj jeho právo vymáhať splnenie záväzku a teda právo vykonať, vychádzala z nepravdepodobnej možnosti ako by sa mohol veriteľ zachovať, a nie z toho, ako sa skutočne zachoval. Pripúšťala začatie plynutia premlčacej doby ako procesu zániku nároku (i keď len podmieneného) skôr ako nárok vznikol, resp. ako sa zavŕšil jeho vznik v zmysle konkrétnej vynútiteľnosti (žalovateľnosti) práva, teda skôr ako sa právo mohlo reálne vykonať. Nerešpektovala tak nedostatok *actio nata* v čase začatia plynutia premlčacej doby a napokon pripúšťala aj možnosť, že sa premlčí záväzok, ktorý sa nikdy nestal splatným. Išlo o výklad v podstate zhodný s výkladom tejto otázky v sovietskom občianskom práve, podľa ktorého, ak splatnosť (zrok) nebola určená, nastala vtedy, keď veriteľ požiadal o plnenie, ale v tomto prípade sa premlčanie nepočítalo od splatnosti, ale od vzniku záväzku (Štefan Luby: Občianskoprávny nárok, Právnické štúdie, 1958, str. 270). Možnosť takého riešenia spornej otázky, podľa ktorého by premlčacia doba začala plynúť od splatnosti dlhu, bola v judikáte R 28/84 odmietnutá s poukazom na to, že by znamenala neprípustné posunutie začiatku plynutia premlčacej doby (v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania) prakticky na neobmedzenú dobu“.

37. V rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 146/2008 najvyšší súd ďalej uviedol, že „v prípade zreteľného odďaľovania výzvy na plnenie a v závislosti na konkrétnych okolnostiach by súd mohol s použitím § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka odmietnuť ochranu práva veriteľa uplatneného až po neodôvodnene dlhej dobe po vzniku záväzku. Okrem toho taký výklad ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka, ktorého výsledkom je záver o začatí plynutia premlčacej doby, ak čas plnenia nebol dohodnutý ani inak stanovený, dňom nasledujúcim po vzniku právneho vzťahu, nie je súladný so zásadou dôvery v právo, pretože pod hrozbou začatia premlčania bezprostredne po vzniku právneho vzťahu obmedzuje veriteľa v jeho práve vyplývajúcom z § 563 Občianskeho zákonníka požiadať o plnenie a tým vyvolať splatnosť záväzku podľa jeho slobodnej vôle, resp. ho núti konať spôsobom, ktorý môže byť v rozpore so skutočným záujmom účastníkov právneho vzťahu. V dôsledku toho sa právu, ktoré veriteľovi zaručuje § 563 Občianskeho zákonníka, odníma reálny obsah.“

38. Osobitne treba poukázať na to, že rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 146/2008 bolo zaradené na rokovanie občianskoprávneho kolégia, ktoré sa uskutočnilo 28. a 29. mája 2009 (viď Cpj. 10/2009), avšak na základe výsledku hlasovania prítomných členov tohto kolégia bolo prijaté uznesenie, v zmysle ktorého toto rozhodnutie nemá byť publikované v Zbierke.

39. Vec prejednávajúci senát už vo viacerých rozhodnutiach (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 56/2014, 3 Cdo 144/2014, 3 Cdo 136/2016) poukázal na to, že osobitný proces, výsledkom ktorého je prijatie niektorého judikátu kolégiom najvyššieho súdu a jeho publikovanie zákonom určeným spôsobom (v súčasnosti v Zbierke) priznáva takto publikovanému rozhodnutiu osobitný význam. Výklad, ktorý sa podáva v publikovanom judikáte, nie je síce právne (de iure) záväzný, fakticky (de facto) má ale vysokú vecnú autoritu. I keď judikatúra najvyššieho súdu nie je formálne záväzná, ipso iure normatívnu silu má, a to tak vo vertikálnej línii (voči súdom nižších stupňov), ako aj v horizontálnej línii (medzi jednotlivými senátmi a kolégiami najvyššieho súdu navzájom). Judikáty R 28/1984 a R 91/2004 majú takéto atribúty.

40. Nemožno prehliadať podstatný rozdiel medzi rozhodnutím nepublikovaným v Zbierke (ďalej len „nepublikované rozhodnutie“) a rozhodnutím, ktoré bolo na podklade zákonom určenej procedúry navrhovania a schvaľovania osobitným orgánom najvyššieho súdu uverejnené v Zbierke. Pokiaľ nepublikované rozhodnutie najvyššieho súdu vyjadruje názor členov senátu (resp. väčšiny členov senátu) najvyššieho súdu v individuálne ním prejednávanej veci, názor vyjadrený v rozhodnutí

publikovanom v Zbierke predstavuje zovšeobecňujúci názor (relevantnej väčšiny) členov kolégia najvyššieho súdu, ktoré vždy tvorí viacero senátov.

41. O „prekonaní“ (relevantnom zavŕšení procesu odklonenia sa od) názoru vyjadreného v publikovanom rozhodnutí (stanovisku) možno hovoriť iba vtedy, ak je toto „prekonanie“ výsledkom v zákone predpísaného postupu najvyššieho súdu (v súvislosti s tým viď § 48 CSP a tiež § 21 ods. 3 písm. a/ a b/ a § 22 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

42. Z dôvodov uvedených vyššie pod 13. zastáva vec prejednávajúci senát najvyššieho súdu názor súladný s väčšinovým názorom súdnej praxe (R 28/1984 a R 91/2014) a právnej teórie.

43. S názorom vyjadreným v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 146/2008 sa senát 3 C nestotožňuje. V zmysle § 563 Občianskeho zákonníka je veriteľ už od vzniku dlhu oprávnený vyzvať veriteľa na plnenie a stanoviť splatnosť dlhu. Opozitný právny názor vyjadrený v rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 146/2008 podmieňuje objektívny charakter začiatku plynutia premlčacej doby, ktorý vyplýva z § 101 Občianskeho zákonníka, tým, že ho robí závislým na subjektívnom prvku - rozhodnutí veriteľa, či výzvou na zaplatenie (§ 563 Občianskeho zákonníka) vyvolá alebo nevyvolá splatnosť dlhu.

44. Akceptovanie názoru o viazanosti začiatku plynutia premlčacej doby na deň splatnosti dlhu a nie na deň vzniku právneho vzťahu, z ktorého dlžníkovi vznikla povinnosť na plnenie, by viedlo k neprípustnému posunutiu začiatku plynutia premlčacej doby (v zrejmom rozpore s účelom inštitútu premlčania) prakticky na neobmedzenú dobu podľa ľubovôle veriteľa.

45. Nesúhlas s právnym názorom, na ktorom spočíva rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 146/2008, bol prezentovaný aj v odbornej právnickej literatúre [viď napríklad publikáciu JUDr. Jaroslav Krajčo, Občiansky zákonník pre prax (komentár), vydavateľstvo Eurounion, 2015, str. 2458, resp. 2468 a 2472].“

46. Občiansky zákonník v § 101 hovorí, že premlčanie plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz. Týmto dňom je deň, keď veriteľ objektívne mohol vykonať všetky úkony potrebné pre úspešné podanie žaloby. Medzi ne patrí aj možnosť požiadať dlžníka o plnenie. Veriteľ tak mohol urobiť hneď po vzniku dlhu. Je jedno, či tak urobil alebo nie. Dôležité je, že tak urobiť mohol. Actio nata preto nastane vtedy, keď veriteľ mohol privodiť splatnosť dlhu. Z tohto záveru vychádzajú rozhodnutia R 28/1984, Rc 73/2010 a Rc 104/2011.

47. V súlade s právnym názorom Najvyššieho súdu SR uvedenom v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 174/2016, R 91/2004, je súd toho názoru, že dňa 4.4.2014 sa na základe rozhodnutia žalobcu (jeho právneho predchodcu) stala pohľadávka splatnou v celom rozsahu. Už nasledujúceho dňa 5.4.2014 objektívne mohol žalobca (jeho právny predchodca) požiadať žalovaného o zaplatenie dlhu, to že mu poskytol dodatočnú lehotu, nemá vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby, pretože rozhodujúcou okolnosťou je moment, kedy tak objektívne mohol urobiť - nasledujúci deň po vzniku dlhu (zosplatnení), a nie kedy tak urobil.

48. Súd nemá dôvod sa odchýliť od rozhodnutia, ktoré bolo schválené ako judikát Najvyššieho súdu SR R 91/2004.

49. Právny zástupca žalobcu v podaní zo dňa 18.7.2018 poukázal na to, že žalovanému bolo predčasné splatenie zo dňa 4.4.2014 doručené dňa 10.4.2014 a v samotnej výzve je lehota na plnenie 10 dní a preto žalobca mohol prvý krát uplatniť právo až dňa 21.4.2014, teda deň nasledujúci po dni márneho uplynutia lehoty na dobrovoľné plnenie.

50. Podľa aktuálneho stavu úveru ku dňu 1.3.2017, kde sú uvedené sumy splatené do 4.4.2014. Z vyjadrení žalobcu tiež vyplýva, že za deň zosplatnenia považuje deň 4.4.2014. Pokiaľ sa žalobca odvoláva na všeobecné obchodné podmienky, tak žalobca nepreukázal, aby bol žalovaný s ich obsahom oboznámený a teda aj s tým, kedy sa považujú písomnosti adresované žalovanému za doručené, napr. aby ich žalovaný podpísal. Preto súd vychádzal z dátumu zosplatnenia uvedeného vo výzve na úhradu dlžnej sumy zo dňa 4.4.2014. Dodatočné lehoty v súlade so všeobecnými podmienkami na zaplatenie žalobca nebol povinný dlžníkovi poskytnúť, a ak ich aj poskytol nemali tieto lehoty vplyv na oddialenie

začiatku plynutia premlčacej doby s poukazom na znenie ust. § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého premlčacia doba plynie odo dňa, keď sa právo mohlo (objektívne) vykonať po prvý raz, a nie kedy tak urobil veriteľ.

51. Na základe premlčaného nároku žalobcu súd žalobu zamietol.

52. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

53. V danom prípade bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá. Žalovaný bol v plnom rozsahu úspešný a preto mu vznikol nárok na priznanie náhrady trov konania, o ktorých výške bude rozhodnuté v súlade s § 262 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.